

คู่มือการจัดประสบการณ์

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ภาณุวัฒน์ นิมนวล

เกิดวันที่ 7 ตุลาคม 2519

ภูมิลำเนา สระบุรี

การศึกษา

- ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- ปริญญาโท ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (คม.) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทำงาน

- ครูประจำสาขาวิชาภาษาไทย G.5- G.12 Trinity International School
- อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
- อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อำเภอชัยบาดาล
- ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง นครนายก และ คณะกรรมการดำเนินงาน เครือข่ายนักวิชาการทางการศึกษาปฐมวัย ประเทศไทย (PECERA Thailand Chapter)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นิตาร์ตน อิศระมโนรต

เกิดวันที่ 11 กรกฎาคม 2527

ภูมิลำเนา กรุงเทพมหานคร

การศึกษา

- จบปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ1) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- จบปริญญาโท ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทำงาน

- อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- อาจารย์ประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ กรุงเทพมหานคร
- ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง นครนายก

คำนำ

คู่มือการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย

คู่มือการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย จัดทำขึ้นเพื่อนำสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจด้วยตนเอง เน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นทางภาคอีสาน ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน และงานหัตถกรรม มาเป็นสื่อในกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ก่อให้เกิดพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยใน 3 ทักษะ คือ ทักษะทางภาษา ทักษะทางวิทยาศาสตร์ และทักษะทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

สื่อที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้ได้ถูกพัฒนาจากการประเมินการใช้สื่อภูมิปัญญาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ทำให้เด็กได้สัมผัสภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ให้คงอยู่คู่กับท้องถิ่นต่อไป

คณะผู้จัดทำ

บทนำ

คำกล่าวที่ว่า “Play and Learn” “เด็กเรียนรู้จากการเล่น” เป็นคำที่ครูปฐมวัยได้ยินจนคุ้นหู แต่จะมีสักกี่คนที่รู้ว่าการเล่นแบบไหนที่จะพัฒนาเด็กได้เต็มตามศักยภาพที่เขาได้อยู่ และเด็กได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการเล่นในแต่ละครั้ง สื่อการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูต้องคำนึงถึงพัฒนาการ และความสนใจของเด็กเป็นหลัก ดังนั้นพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเป็นพัฒนาการด้านหนึ่งที่สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัยตามที่ได้จัดทำไว้วิเคราะห์แล้วมีความสำคัญต่อการพัฒนาทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยมีดังนี้

1. ทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่านและเขียน ซึ่งทักษะเหล่านี้จะดำเนินไปพร้อมๆ กันภายในกิจกรรม

2. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 7 ทักษะ คือ การสังเกต การวัด การจำแนก การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปสกับสเปสและสเปสกับเวลา การคำนวณ การสื่อความหมายข้อมูล และการพยากรณ์

3. ทักษะทางคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 7 ทักษะ คือ การสังเกต การจำแนกประเภท การเปรียบเทียบ การจัดลำดับ การวัด การนับ และ รูปทรงและขนาด

ทักษะเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยทั้งสิ้น โดยเฉพาะสื่อที่ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น นอกจากจะพัฒนาเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ แล้ว ยังส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้วิถีภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และยังอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นให้อยู่คู่กับท้องถิ่นต่อไป

แผนการจัดประสบการณ์ในครั้งนี้มุ่งพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยเป็นหลักโดยใช้สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และวัสดุในท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวนำมาดัดแปลง ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และง่ายต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ในแผนการจัดประสบการณ์ฯ ประกอบไปด้วย แผนผังความคิด แผนการจัดประสบการณ์ และเทคนิควิธีการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ควบคู่กับกล่องสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

กิจกรรมที่ 3 ร้อยตัวละครตามความสนใจของตนเอง

วิธีการเล่น ให้เด็กร้อยละครตามความสนใจ พร้อมนับจำนวนตัวละครที่
เด็กๆเลือกมาร้อย โดยแยกตามประเภทของตัวละคร

4. ครูและเด็กร่วมกันสรุปกิจกรรม ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องอนุกรม
2. สังเกตจากการการหยิบตัวละครลงในตะกร้าตามตัวเลขได้อย่างถูกต้อง
3. สังเกตการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาในการร้อยตัวละคร
4. สังเกตจากการนับ และบอกจำนวนตุ๊กตาได้อย่างถูกต้อง
5. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลง

เพลง “นับหนึ่งเป็นกบกระโดด”

นับหนึ่งเป็นกบกระโดด

นับสองว่ายน้ำเหมือนปลา

นับสามวิ่งควบเหมือนม้า

นับสี่บินเหมือนผีเสื้อ

แผนการจัดประสบการณ์ทางสติปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์

ชื่อกิจกรรม ร้อยเรียงเคียงตัวเลข

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กฝึกทักษะเรื่องอนุกรม
2. เพื่อให้เด็กฝึกทักษะเรื่องของจำนวนและตัวเลข
3. เพื่อให้เด็กฝึกสมาธิในการทำกิจกรรม
4. เพื่อให้เด็กได้ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

สื่อและอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม

1. ตุ๊กตาผ้าไทยรูปแบบต่างๆ
2. เชือกป่าน
3. แผ่นแบบรูปต่างๆ
4. ตะกร้า
5. บัตรคำหมายเลข 1-10

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูและเด็กร้องเพลงพร้อมทำประกอบเพลง “นับหนึ่งเป็นกบกระโดด”
2. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับเนื้อเพลงที่ร้อง
3. จากนั้นครูอธิบายวิธีการเล่นเกมกิจกรรมต่างๆ พร้อมกับสาธิตวิธีการเล่นให้เด็กดู ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 การร้อยตัวละครตามแบบรูปต่างๆ

วิธีการเล่น ครูนำแบบรูปต่างๆมาให้เด็กร้อยตัวละครตามแบบรูปที่ครูนำมา

กิจกรรมที่ 2 ใส่ตุ๊กตาลงในตระกร้าตามจำนวน

วิธีการเล่น ให้เด็กหยิบตุ๊กตาใส่ลงในตระกร้าที่มีหมายเลขติดอยู่ตรงตามตัวเลขที่ติดไว้

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทนำ

เรื่องที่ 1 ปั้นดินสร้างศิลป์	1
กิจกรรมที่ 1 วาดสวยรวยศิลป์	4
กิจกรรมที่ 2 รูปสวยรวยทรัพย์	6
กิจกรรมที่ 3 เรียงรูปดินสี	8
เรื่องที่ 2 จักสานผ่านวัฒนธรรม	11
กิจกรรมที่ 1 ลายสานสร้างสรรค์	14
กิจกรรมที่ 2 พิน้องก่องข้าว	16
กิจกรรมที่ 3 สนุกกับเราชาคนิต	18
เรื่องที่ 3 ร้อยเรียงลายผ้า	20
กิจกรรมที่ 1 เรื่องเล่าจากผ้า	23
กิจกรรมที่ 2 มัดย้อมสีสั่น	25
กิจกรรมที่ 3 ร้อยเรียงเคียงตัวเลข	27

ปั้นดินสร้างศิลป์

6. ครูสร้างข้อตกลง และบอกเด็กถึงข้อควรระวังในการทำกิจกรรม
7. เด็กสังเกตการเปลี่ยนแปลงของผ้าดิบขณะย้อมสี และหลังจากการนำไปตากให้แห้งว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
8. ครูและเด็กร่วมกันสรุปวิธีการทำกิจกรรม พร้อมทั้ง ปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรม

หมายเหตุ : สำหรับเด็กเล็กครูสามารถปรับเปลี่ยนจากสีย้อมผ้าเป็นสีผสมอาหารแทนได้ตามความเหมาะสม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติตามคำสั่ง
2. สังเกตจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหว
3. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจำแนกประเภทตุ๊กตา
4. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมมัตย้อมตามขั้นตอนที่ครูกำหนด

แผนการจัดประสบการณ์ทางสติปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะทางวิทยาศาสตร์

ชื่อกิจกรรม มัดย้อมสีส้น

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กฝึกทักษะการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของผ้ามัดย้อม
2. เพื่อให้เด็กฝึกทักษะการสังเกตรูปร่าง สี และลวดลายของผ้า
3. เพื่อให้เด็กฝึกการจำแนกประเภทของตุ๊กตาตามความคิดของเด็ก
4. เพื่อให้เด็กเรียนรู้วิธีการทำผ้ามัดย้อม และอุปกรณ์ในการทำผ้ามัดย้อม

สื่อและอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม

1. ตุ๊กตาผ้าไทยรูปต่างๆ
2. ผ้าดิบ
3. สีย้อมผ้า
4. หนังสือ

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้เด็กๆเลือกหยิบตุ๊กตาคนละ 1 คน จากนั้นครูเปิดเพลงให้เด็กๆเคลื่อนไหวร่างกายตามอิสระ
2. ครูกำหนดคำสั่งในการเคลื่อนไหวให้เด็กๆ ปฏิบัติตาม เช่น จับคู่ 2 คน จับกลุ่มคนที่มียุ๊กตาเหมือนกัน
3. ครูกำหนดให้เด็กจับกลุ่มๆละ 10 คน จากนั้นให้เด็กจำแนกประเภทตุ๊กตาตามความเหมือน ความต่าง หรือความสัมพันธ์
4. เด็กออกมานำเสนอผลการจำแนกประเภทตุ๊กตาตามความคิดของคนในกลุ่ม พร้อมอธิบายเหตุผลในการแบ่งตามประเภทนั้นๆ
5. ครูแนะนำอุปกรณ์ในการทำผ้ามัดย้อม และอธิบายวิธีการย้อมสีผ้าดังนี้
 - 5.1 นำหนังสือ มามัดผ้าดิบตามรูปแบบที่ต้องการ
 - 5.2 นำผ้าดิบที่มัดย้อมแล้วจุ่มลงในอ่างที่ผสมสีไว้แล้ว
 - 5.3 คลี่ผ้าดิบออกนำไปตากให้แห้ง

ขั้นตอนสร้างศิลป์

ทักษะทางภาษา

- ๑ การฟัง: ปฏิบัติตามคำสั่ง
- ๑ การพูด: แสดงความคิดเห็น
- ๑ การอ่าน: คำศัพท์ และรูปภาพ
- ๑ การเขียน: การเขียน และ การวาดลาย

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

- ๑ การสังเกต: ลวดลาย
- ๑ การจำแนก: ลักษณะพื้นผิว
- ๑ การวัด: กะขนาด
- ๑ การสื่อความหมาย: บรรยายลักษณะ

ทักษะทางคณิตศาสตร์

- ๑ การจัดลำดับ: เรียงลำดับขนาด
- ๑ การนับ: จำนวน 1-7
- ๑ การจำแนก: ความเหมือน ความต่าง
- ๑ การจับคู่ 1:1

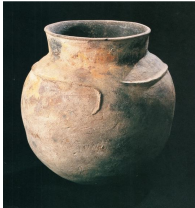

เครื่องปั้นดินเผา ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Pottery" หมายถึง เครื่องปั้นดินเผาทุกชนิดทั้งเคลือบและไม่เคลือบ หรือหมายถึง ภาชนะหรือสิ่งของที่ทำขึ้นโดยใช้ดินปั้นเป็นรูปต่าง ๆ ตามความต้องการแล้วนำไปเผาไฟให้ดินแข็ง เพื่อใช้ใส่อาหารหรือน้ำ และมีการดัดแปลงทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในภายหลัง

เครื่องปั้นดินเผา

เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง เป็นเครื่องปั้นดินเผาของไทยสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ที่ขุดพบได้ที่หมู่บ้านบ้านเชียง จ.อุดรธานี แบ่งออกเป็น 3 สมัย คือ

เครื่องปั้นดินเผา	สมัยต้น	สมัยกลาง	สมัยปลาย
รูปภาพ			
อธิบายลักษณะ	เป็นภาชนะดินเผาสีดำ ตกแต่งด้วยลายขีดขีด และลายเชือกทาบ รูปทรงมักเป็น หม้อก้นกลม ปากผายกว้างเชิงสูง มีทั้งชนิดปลายสอบเข้าและผายออก	ภาชนะส่วนใหญ่มีเนื้อดินสีขาวนวล ไหลลู่ ลำตัวกลมและหักเป็นสันก้นภาชนะ มีทั้งกลมและแหลม มักไม่มีการตกแต่งลวดลาย แต่บางชิ้นมีการตกแต่งด้วยลายขีดขีด และเขียนลวดลายสีแดงที่บริเวณไหล่ของภาชนะ	รูปทรงของภาชนะมีทั้งชนิดก้นกลมและชนิด มีเชิงสูง ปลายผาย ขอบปากมีสัน มีการตกแต่งด้วยการเขียนลวดลายสีแดง สีที่ใช้เขียนเรียกว่า "สีดินเทศ" ลวดลาย ที่เขียนส่วนใหญ่เป็น ลายเรขาคณิต ลายเส้นเหลี่ยม ลายวงกลม ลายก้านขด ลายก้นหอย

- ตึกตาผ้าไทย

- ฉากนิทาน

- กระดาษวาดภาพนิทาน

5. ครูอธิบายวิธีการแตงนิทานโดยให้เด็กวาดภาพเรื่องราวที่จะแตงลงในกระดาษ A4 ก่อน แล้วจึงแบ่งหน้าที่ในการแตงนิทานที่แตงขึ้น

5. เด็กๆ แตงนิทานจากอุปกรณ์ที่ครูจัดเตรียม จากนั้นออกมาแนะนำเสนอผลการแตงนิทาน และแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับนิทานที่เด็กๆแตง

6. ครูและเด็กสรุปตัวละครที่เด็กๆชื่นชอบ และให้อาสาสมัครออกมาติดบัตรคำชื่อตัวละครให้ตรงตามที่ครูกำหนด

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างถูกต้อง
2. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน และตัวละครที่เด็กๆชื่นชอบ
3. สังเกตจากการวางบัตรคำได้ตรงตามตัวละครได้อย่างถูกต้อง
4. สังเกตจากผลงานการแตงนิทาน และการแสดงบทบาทสมมติ

แผนการจัดประสบการณ์ทางสติปัญญาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

ชื่อกิจกรรม เรื่องเล่าจากผ้า

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กรู้จักการฟัง และการปฏิบัติตามคำสั่งที่ครูกำหนด
2. เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องจากตัวละครที่เด็กชื่นชอบ
3. เพื่อให้เด็กฝึกการอ่านจากตัวละคร และบัตรคำชื่อตัวละคร
4. เพื่อให้เด็กได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างเรื่องราวจากตัวละคร

สื่อและอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม

1. ตุ๊กตาผ้าไทยรูปต่างๆ
2. แผ่นฉากนิทาน
3. บัตรคำชื่อตุ๊กตา
4. วิดีทัศน์นิทานพื้นบ้าน
5. กล้องปริศนา
6. กระดาษ A4
7. สีเทียน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูเปิดวิดีทัศน์นิทานพื้นบ้านให้เด็กๆดู และใช้คำถามๆเด็กๆเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทาน
2. ครูนำกล้องปริศนามาให้เด็กสัมผัสของที่อยู่ข้างใน และคาดเดาถึงสิ่งของที่อยู่ข้างในจากคำอธิบายของเด็กที่ได้สัมผัส พร้อมเฉลยสิ่งของ
3. ครูใช้คำถามๆเกี่ยวกับสิ่งของที่ครูนำมา เช่น
 - เด็กๆ เคยเห็นสิ่งนี้ที่ไหน
 - สิ่งนี้ทำมาจากอะไร และทำอะไรได้บ้าง
4. ครูแบ่งกลุ่มๆละ 7 คน และแจกอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมดังนี้

แผนการจัดประสบการณ์ทางสติปัญญาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

ชื่อกิจกรรม วาดสวยรวยศิลป์

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กรู้จักการฟัง และการปฏิบัติตามคำสั่งที่ครูกำหนด
2. เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา
3. เพื่อให้เด็กจดจำคำศัพท์ จากการอ่านจากบัตรคำเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา
4. เพื่อให้เด็กได้ฝึกพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก จากการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาในการวาด ลวดลายของเครื่องปั้นดินเผา
5. เพื่อให้เด็กได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบลวดลายอย่างอิสระ

สื่อและอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม

1. คำคล้องจอง “เครื่องปั้นดินเผา” ผู้แต่ง นิศารัตน์ อีธรรมโนรส
2. เครื่องปั้นดินเผาแบบต่างๆ
3. บัตรภาพรูปเครื่องปั้นดินเผาในแบบต่างๆ
4. เครื่องปั้นดินเผาสำหรับวาดลาย
5. สีโปรเตอร์สีแดง สีเหลือง
6. พู่กัน
7. แผ่นจับคู่ภาพกับเครื่องปั้นดินเผา

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันท่องคำคล้องจอง “เครื่องปั้นดินเผา”
2. เปิดโอกาสให้เด็กตอบคำถามจากการอภิปรายเกี่ยวกับคำคล้องจอง
3. ครูสร้างข้อตกลงในการสังเกตเครื่องปั้นดินเผา เพราะเป็นภาชนะที่แตกหักง่าย

4. ครูนําเครื่องปั้นดินเผาแบบต่างๆ มาให้เด็กสังเกตลวดลาย
5. หาอาสาสมัครนำบัตรภาพรูปเครื่องปั้นดินเผามาให้เด็กวางคู่กับของจริง
6. ครูอธิบาย และสาธิตการทำกิจกรรม “เครื่องปั้นดินเผาจิ๋ว”
7. แจกอุปกรณ์ในการวาดลวดลายลงบนเครื่องปั้นดินเผา
8. เด็กๆ นำเสนอผลงานของตนเอง พร้อมอธิบายลวดลายที่วาด

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างถูกต้อง
2. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับคำคล้องจอง
3. สังเกตจากการจับคู่ภาพกับของจริงได้อย่างถูกต้อง
4. สังเกตจากผลงานการวาดลวดลาย หรือปั้นเครื่องปั้นดินเผาจิ๋ว

คำคล้องจอง “เครื่องปั้นดินเผา”

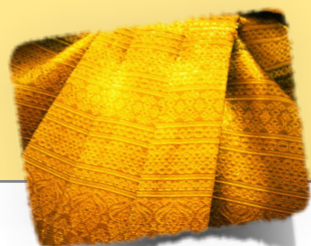
ผู้แต่ง นิศาภัตน์ อิศระมโนรส

เครื่องปั้นดินเผา	ของเราเก่าแก่
ปู่ย่าพ่อแม่	เผยแพร่ให้มา
อยู่ถิ่นอีสาน	ตระการสายตา
เด็กเด็กรีบมา	ปั้นดินเผาเอ๋ย

ผ้าไหมเป็นงานศิลปะแขนงหนึ่ง ที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยมาช้านาน และเป็นที่น่าภาคภูมิใจมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

บ้านท่าสว่าง

บ้านท่าสว่างตั้งอยู่ที่ ต.ท่าสว่าง อ.เมือง จ.สุรินทร์ เปิดให้เข้าชมฟรีทุกวัน แต่สามารถชมการทอผ้าได้ถึงประมาณ 5 โมงเย็น เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่ง ที่ให้ความรู้เรื่องผ้าไหมแดนอีสานได้อย่างดี โดยบ้านท่าสว่างมีความพิเศษที่ผ้าไหมยกทอง “จันทร์โสมา” ของ อาจารย์วีรธรรม ตระกูลเงินไทย ผู้สร้างสรรค์ผลงานลวดลายบนชุดผู้นำประเทศในการประชุมเอเปก (APEC) ในปี พ.ศ.2546 ล่าสุดได้ออกแบบลายสำหรับตัดชุดยกทองทั้งชุดเพื่อใช้ในพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญประจำปี

บ้านโพน

บ้านโพน อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์ เป็นหมู่บ้านของชาวไทย ซึ่งมีวัฒนธรรมที่เจริญมานาน และผลงานผ้าไหมที่มีชื่อเสียงอันขึ้นชื่อว่า “แพรวาราชนิแห่งไหม” โดยที่ผ้าแพรวานั้น คำว่า ”แพรว” หมายถึง ผ้า และ ”วา” หมายถึงความยาว 1 วาหรือ 2 เมตร ผ้าแพรวาจึงหมายถึงผืนผ้าที่มีความยาว 1 วา นั้นเอง

บ้านคำปุน

บ้านคำปุนตั้งอยู่บ้าน ถ.ศรีสะเกษ อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี เปิดให้เข้าชมเฉพาะช่วงวันเข้าพรรษาทุกปี โดยบัตรราคา 100 บาท ซึ่งนำไปบริจาคเพื่อการกุศล โดยมีเจ้าบ้านเป็นไกด์ให้ความรู้ด้วยตนเอง ก็คือ คุณมีชัย แต่สุจริยา ศิลปินดีเด่นจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.2544 ทั้งยังเป็นผู้คิดค้นและออกแบบ “ผ้าลายกาบบัว” ผ้าเอกลักษณ์จังหวัดอุบลราชธานี

ร้อยเรียงลายผ้า

ทักษะทางภาษา

- ๑ การฟัง: คำสั่ง
- ๑ การพูด: การเล่าเรื่อง
- ๑ การอ่าน: คำศัพท์ และรูปภาพ
- ๑ การเขียน: การร้อยตัวละคร

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

- ๑ การสังเกต: การเปลี่ยนแปลงของผ้ามัดย้อม
- ๑ การจำแนก: ลักษณะของตุ๊กตา
- ๑ การสื่อความหมาย: บรรยายลักษณะ
- ๑ การเรียงลำดับ: บอกขั้นตอนการทำผ้ามัดย้อม

ทักษะทางคณิตศาสตร์

- ๑ อนุกรม: แบบ ABAB
- ๑ การนับ: จำนวน 1-10
- ๑ ตัวเลข: รู้จักตัวเลข 1-10

แผนการจัดประสบการณ์ทางสติปัญญาเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

ชื่อกิจกรรม รูปสวयरวยทรัพย์

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กได้ฝึกการสังเกตลวดลายที่ปรากฏอยู่บนเครื่องปั้นดินเผา
2. เพื่อให้เด็กรู้จักจำแนกลักษณะต่างๆของเครื่องปั้นดินเผา
3. เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกการบรรยายลักษณะของเครื่องปั้นดินเผา
4. เพื่อให้เด็กนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อและอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม

1. เครื่องปั้นดินเผาจิ๋ว
2. ดินสังเคราะห์
3. ฐานปั้นดินเหนียว
4. กล้องปริศนา

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. แนะนำเด็กๆให้รู้จักกล้องปริศนา
2. หาอาสาสมัครออกมาสัมผัสของในกล้องปริศนา แล้วอธิบายให้เพื่อนๆฟัง แล้วคาดเดาของที่อยู่ในกล้องปริศนา
3. ครูเฉลยของในกล้องปริศนา และอธิบายเกี่ยวกับรูปร่าง ลวดลาย และขนาด
4. แบ่งกลุ่มๆละ 5 คน ให้ เด็กๆแบ่งกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาตามความเข้าใจของตนเอง พร้อมอธิบายเหตุผลในการแบ่งกลุ่มนั้นๆ
5. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับวัสดุที่นำมาทำเครื่องปั้นดินเผา
6. ครูแจกอุปกรณ์ในการปั้นดิน และเด็กลงมือปฏิบัติการปั้นดินเป็นภาชนะที่ชื่นชอบ
7. นำผลงานที่ทำเสร็จแล้วไปฟังลม สังเกตการเปลี่ยนแปลงของดินเหนียว

8. เด็กนำเสนอผลงานของตนเอง และสรุปการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการอธิบายลักษณะของสิ่งของในกล่องปริศนา
2. สังเกตการทำงานเป็นกลุ่มจากการแบ่งกลุ่มเครื่องปั้นดินเผา
3. สังเกตจากการสนทนา และการแสดงความคิดเห็นของเด็กเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา
4. สังเกตจากความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตผลงาน

ร้อยเรียงลายผ้า

กิจกรรมที่ 2 เรียงลำดับเครื่องจักรสานทั้ง 5 แบบ

วิธีการเล่น ให้เด็กเรียงลำดับขนาดเครื่องจักสาน จากเล็กที่สุดไปใหญ่ที่สุด จากใหญ่ที่สุดไปเล็กที่สุด ตามที่ครูกำหนด จากนั้นให้เด็กจัดเก็บเครื่องจักรสานชิ้นเล็กใส่เข้าไปในชิ้นใหญ่ไปตามลำดับขนาดจนครบ

กิจกรรมที่ 3 เปรียบเทียบลักษณะของเครื่องจักรสานทั้ง 5 แบบ

วิธีการเล่น ให้เด็กเปรียบเทียบลักษณะของเครื่องจักสานแต่ละแบบแต่ละขนาด บอกชื่อรูปทรงเรขาคณิต และตอบคำถามได้ถูกต้อง

กิจกรรมที่ 4 การจำแนกประเภทเครื่องจักสาน 5 แบบ

วิธีการเล่น ให้เด็กการจำแนกประเภทเครื่องจักสานตามจินตนาการและตอบคำถามได้ถูกต้อง

กิจกรรมที่ 5 ภาพจากกองข้าว

วิธีการเล่น ให้เด็กนำกองข้าวมาจัดวางเป็นรูปต่างๆตามจินตนาการ และนับจำนวนกองข้าว และบอกค่าจำนวนโดยใช้บัตรคำตัวเลขวางตามจำนวนที่ระบุได้ถูกต้อง

4. ครูและเด็กร่วมกันสรุปกิจกรรม ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องรูปทรงเรขาคณิตได้อย่างถูกต้อง
2. สังเกตจากการเรียงลำดับเครื่องจักสานที่ถูกต้องตามคำสั่ง
3. สังเกตจากการเปรียบเทียบลักษณะของเครื่องจักรสานได้ถูกต้อง
4. สังเกตจากการจำแนกประเภทเครื่องจักรสานได้ถูกต้อง
5. สังเกตจากการบอกจำนวนและการวางบัตรคำได้ตรงตามกำหนด

แผนการจัดประสบการณ์ทางสติปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์

ชื่อกิจกรรม เรียงรูปดินสอ

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กฝึกการเรียงลำดับจากใหญ่ไปเล็ก และจากเล็กไปใหญ่
2. เพื่อให้เด็กฝึกการปฏิบัติตามคำสั่ง
3. เพื่อให้เด็กรู้จักตัวเลขไทย และตัวเลขอารบิก ตั้งแต่ 1-7
4. เพื่อให้เด็กฝึกการจับคู่แบบ 1 ต่อ 1
5. เพื่อให้เด็กฝึกการจำแนกประเภทของเครื่องบินดินเผา

สื่อและอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม

1. เครื่องบินดินเผาจิ๋วขนาดต่างๆกัน จำนวน 7 ขนาด
2. แผนแบบเรียงลำดับ 7 ขนาด
3. บัตรคำตัวเลขไทย และเลขอารบิก 1-7
4. บัตรคำเล็กที่สุด ใหญ่ที่สุด
5. บัตรภาพรูปเครื่องบินดินเผา
6. แผ่นภาพเครื่องบินดินเผา

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. แนะนำเด็กๆให้รู้จักเครื่องบินดินเผาในรูปแบบต่างๆ โดยให้เด็กๆดูบัตรภาพรูปเครื่องบินดินเผา และใช้คำถามสอบถามความรู้เดิม เช่น
 - เด็กเคยเห็นสิ่งในภาพนี้ที่ไหนบ้าง
 - เด็กๆคิดว่าเครื่องบินดินเผาทำมาจากอะไร

2. ครูอธิบายวิธีการเล่นเกม “ทำอะไรดีจ๊ะ” ดังนี้
 - 2.1 เด็กๆยืนเอามือแตะกับพื้นไว้ หลังจากนั้นครูพูดว่า “ทำอะไรดีจ๊ะ”
 - 2.2 ให้เด็กๆตอบว่า “ทำอะไรดีค่ะ/ครับ”
 - 2.3 ครูกำหนดให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ เช่น จับคู่ ชาย-หญิง จับกลุ่ม เป็น
 - 2.4 ครูให้เด็กจับกลุ่มๆ ละ 7 คน แจกเครื่องปั้นดินเผาที่มีขนาดต่างกัน ลวดลายต่างกัน เด็กจัดกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาตามความสนใจของตนเอง
 - 2.5 เด็กนำเสนอวิธีการจัดกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาของตนเอง
3. ครูจัดกิจกรรมเสรีโดยการนำอุปกรณ์วางบนโต๊ะกิจกรรมคณิตศาสตร์
 - 3.1 **กิจกรรมที่ 1** ครูจัดอุปกรณ์ในการเรียงลำดับขนาดเครื่องปั้นดินเผา ประกอบด้วย
 - (1) เครื่องปั้นดินเผาขนาด 1-7
 - (2) บัตรคำเล็กที่สุด ใหญ่ที่สุด
 - (3) บัตรคำตัวเลขไทย และเลขอารบิก 1-7

วิธีการเล่น ให้เด็กเรียงลำดับขนาดเครื่องปั้นดินเผา จากเล็กไปใหญ่ จากใหญ่ไปเล็ก ตามที่ครูกำหนด จากนั้นนำหมายเลขมาเรียงตามจำนวน และบัตรคำวางตามคำที่ระบุ

หมายเหตุ จำนวนที่เรียงลำดับสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
 - 3.2 **กิจกรรมที่ 2** ครูจัดอุปกรณ์ในการจับคู่ ประกอบด้วย
 - (1) แผ่นจับคู่ภาพกับเครื่องปั้นดินเผา
 - (2) เครื่องปั้นดินเผาจิ๋วขนาดต่างๆกัน จำนวน 7 ขนาด
 - (3) แผ่นภาพเครื่องปั้นดินเผา

วิธีการเล่น ให้เด็กจับคู่แผ่นภาพเครื่องปั้นดินเผา กับ เครื่องปั้นดินเผาจิ๋ว ที่เหมือนกัน
4. ครูและเด็กร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติ และปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม พร้อมวิธีการแก้ปัญหา

แผนการจัดประสบการณ์ทางสติปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์

ชื่อกิจกรรม สนุกกับเรขาคณิต

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องรูปทรงเรขาคณิตของกล่องข้าว
2. เพื่อให้เด็กฝึกทักษะการเรียงลำดับขนาดของกล่องข้าว
3. เพื่อให้เด็กฝึกทักษะการเปรียบเทียบความเหมือน ความต่างของกล่องข้าวได้
4. เพื่อให้เด็กฝึกทักษะการจำแนกประเภทของกล่องข้าวตามความคิดจินตนาการของตนเอง
5. เพื่อให้เด็กฝึกทักษะการนับจำนวน
6. เพื่อฝึกให้เด็กเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์จากกล่องข้าว

สื่อและอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม

1. นิทานชุดสามเกลอเจอเรื่องสนุก ของ รัตนา คชนาถ
2. เครื่องจักสาน 5 แบบ ขนาดต่างกัน แบบละ 5 ขนาด
3. แผนแบบเรียงลำดับ 5 ขนาด
4. บัตรคำตัวเลขไทย และเลขอารบิก 1-10
5. บัตรคำสามเหลี่ยม สีเหลี่ยม วงกลม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูเล่านิทานเรื่อง “สามเกลอเจอเรื่องสนุก” ของ รัตนา คชนาถ
2. ครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดของเด็กเกี่ยวกับนิทาน ว่ารูปทรงเรขาคณิตต่างๆ สามารถแปลงกายเป็นอะไรได้บ้าง หรือเด็กๆ เคยพบเห็นอะไรที่เป็นรูปสามเหลี่ยม สีเหลี่ยม วงกลมบ้าง
3. จากนั้นครูอธิบายวิธีการเล่นเกมกิจกรรมต่างๆ พร้อมกับสาธิตวิธีการเล่นให้เด็กดู ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 บอกชื่อรูปทรงและขนาดเครื่องจักสานทั้ง 5 แบบ

วิธีการเล่น ให้เด็กบอกชื่อเครื่องจักสาน โดยนำบัตรคำวางได้ถูกต้องตามลักษณะของรูปทรงเครื่องจักสาน

- อะไรเอ่ยยาวๆ มีสี่เหลี่ยม กินได้ รสหวาน (กล้วย)
- 4. เด็กๆหยิบกล่องข้าวที่มีผลไม้ตามปริศนาคำทาย พร้อมอธิบายลักษณะของกล่องข้าว และสิ่งของที่อยู่ในกล่องข้าว จากนั้นครูและเด็กสรุปกิจกรรมกล่องข้าวปริศนา
- 5. ครูให้เด็กๆเข้าฐานกิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กล่องข้าวหนักเบา

วิธีการเล่น ให้เด็กทุกคนเลือกผลไม้หรือสิ่งของ นำไปใส่กล่องข้าวแล้วปิดฝา ให้เด็กนำกล่องข้าวไปจับคู่กับของเพื่อนแล้วให้คาดเดาก่อนว่ากล่องข้าวของใครหนักกว่าหรือเบากว่า ด้วยวิธีการชั่งน้ำหนักจากตาชั่งแบบ 2 กิโล

กิจกรรมที่ 2 เพื่อนๆ กล่องข้าว

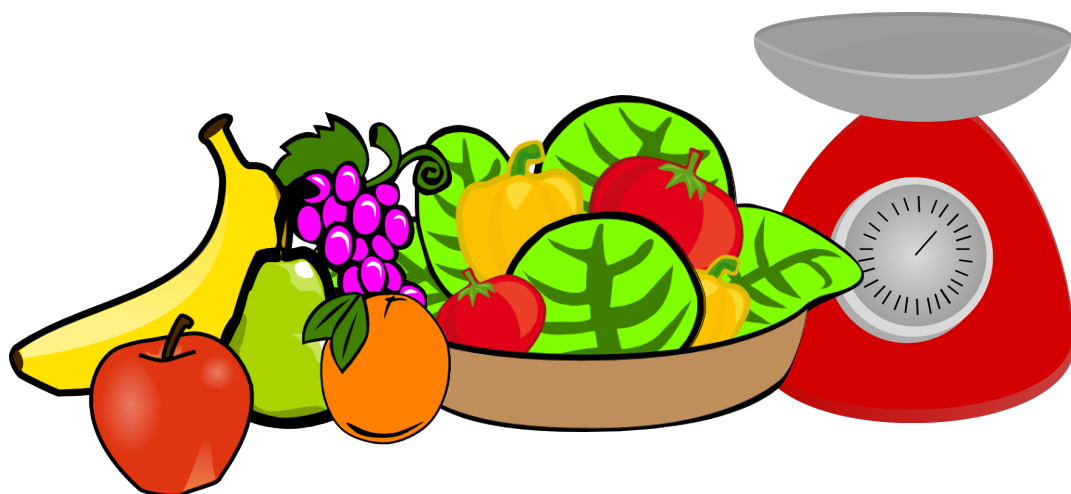
วิธีการเล่น ให้เด็กเลือกรูปทรงและขนาดกล่องข้าว และจัดวางตามบัตรคำสั่งรูปเครื่องดนตรีอีสานได้ถูกต้อง พร้อมทั้งอธิบายทิศทางของการจัดวาง เช่น

- รูปทรงกลมใหญ่ที่สุดอยู่ตรงกลาง
- รูปทรงสี่เหลี่ยมปานกลางอยู่ข้างขวา
- รูปทรงสามเหลี่ยมเล็กที่สุดอยู่ในรูปทรงกลมใหญ่

- 6. ครูและเด็กร่วมกันสรุปกิจกรรม ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับปริศนาคำทาย
2. สังเกตจากการใช้ตาชั่งอย่างถูกต้อง
3. สังเกตจากการคาดเดาคำตอบเกี่ยวกับน้ำหนักของกล่องข้าว
4. สังเกตจากการจัดวางกล่องข้าวตามบัตรคำสั่ง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา
2. สังเกตจากการจำแนกประเภทเครื่องปั้นดินเผา
3. สังเกตจากการเรียงลำดับขนาดเครื่องปั้นดินเผาที่ถูกต้องตามคำสั่ง
4. สังเกตจากการจับคู่ภาพกับเครื่องปั้นดินเผา
5. สังเกตจากการใช้ภาษาในการนำเสนอผลงาน

จักสานผ่านวัฒนธรรม

แผนการจัดประสบการณ์ทางสติปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะทางวิทยาศาสตร์

ชื่อกิจกรรม ฟีน้องก่องข้าว

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กฝึกทักษะการสังเกตลักษณะของก่องข้าวแบบต่างๆ
2. เพื่อให้เด็กฝึกการคาดคะเนน้ำหนักของสิ่งของในก่องข้าว
3. เพื่อให้เด็กฝึกทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปสในการจัดวางก่องข้าว
4. เพื่อให้เด็กฝึกการปฏิบัติตามคำสั่ง

สื่อและอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม

1. เครื่องจักสาน 5 แบบ ขนาดต่างกัน แบบละ 5 ขนาด
2. บัตรคำสั่งจัดวางก่องข้าว
3. อาหารจำลอง เช่น ผัก ผลไม้ ปลา ข้าว ไข่ และนม
4. ตาชั่งแบบ 2 กิโลกรัม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันสำรวจสื่อและวัสดุอุปกรณ์โดยสนทนาเกี่ยวกับชื่อรูปทรงเครื่องจักสาน ประโยชน์การใช้งาน ความเหมือน ความต่าง ความสัมพันธ์รวม ขนาด จำนวน และลักษณะของเครื่องจักสาน
2. ครูจัดวางก่องข้าวปริศนาไว้บนพื้นห้อง ให้เด็กๆยืนเป็นวงกลมโดยครูร้องเพลง “จับมือกันเป็นวงกลม จับมือกันเป็นวงกลม จับมือแล้วก็เดิน จับมือแล้วก็เดิน แล้วก็นั่งลง”
3. ครูทายปริศนาคำทาย อะไรเอ่ยอยู่ในก่องข้าว
 - อะไรเอ่ยอยู่ในก่อง ลูกเล็ก กลมๆ กินได้ ใช้ปรุงอาหาร รสเปรี้ยว มีเมล็ด (มะนาว)
 - อะไรเอ่ยกลมๆ กินได้ รสหวาน มีเมล็ด (ส้ม)
 - อะไรเอ่ยกลมๆ สีเขียวอ่อน กินได้โดยไม่ต้องปอกเปลือก มีเมล็ด (ฝรั่ง)
 - อะไรเอ่ยกลมๆ สีเขียวเข้ม ข้างในสีแดง รสหวาน มีเมล็ด (แตงโม)

5. ครูอธิบายวิธีการสานตอกแบบลายขัดแคะ หรือลายขัดหนึ่ง และแนะนำอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมดังนี้

- ตอกสี

- กระจาดขากาว

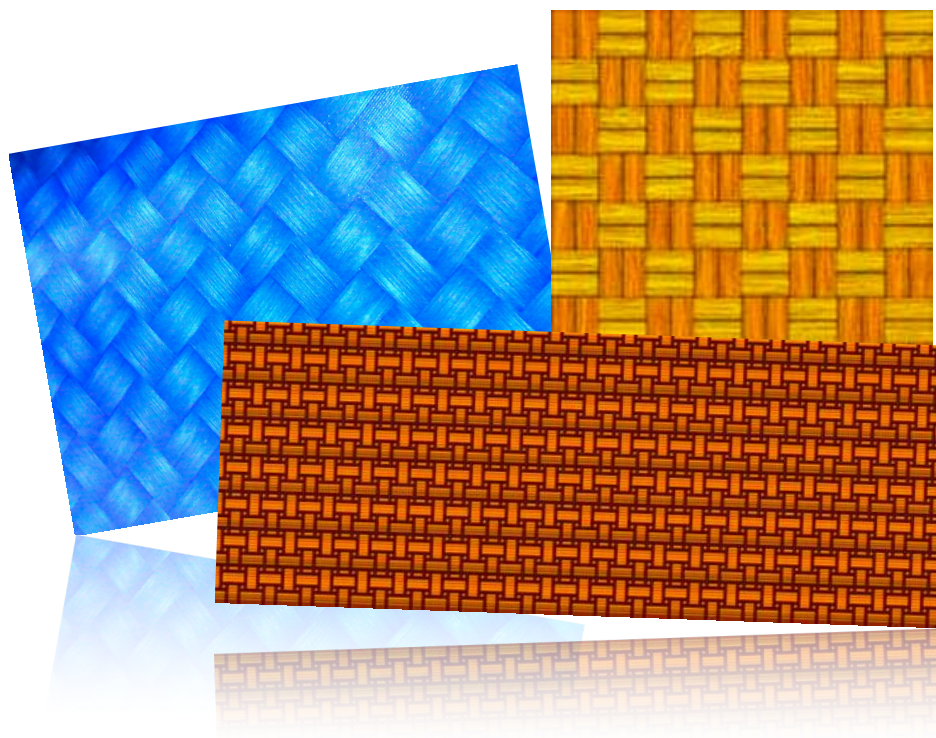
หมายเหตุ : สำหรับเด็กเล็ก ครูสามารถเปลี่ยนจากตอกสีเป็นกระจาดสี หรือ ใบทางมะพร้าว ที่มีขนาดใหญ่ ในการสานได้

6. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ในการสานตอกสี และให้เด็กลงมือทำกิจกรรม

7. เด็กๆออกมานำเสนอผลงานของตนเอง และช่วยกันสรุปการทำกิจกรรม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างถูกต้อง
2. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับปริศนาคำทายที่ตรงประเด็น
3. สังเกตจากการวาดลวดลายสานลงในใบกิจกรรม
4. สังเกตจากผลงานการสานตอกสีตามที่กำหนด

จักสานผ่านวัฒนธรรม

ทักษะทางภาษา

- ๑ การฟัง: คำสั่ง
- ๑ การพูด: อธิบายเหตุผล
- ๑ การอ่าน: คำศัพท์ และรูปภาพ
- ๑ การเขียน: การวาดภาพ และการสานลายขีด

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

- ๑ การสังเกต: รูปร่างของก่องข้าว
- ๑ การวัด: คาดคะเนน้ำหนัก
- ๑ การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปสกับสเปส: ทิศทางการวางสิ่งของ

ทักษะทางคณิตศาสตร์

- ๑ การจัดลำดับ: เรียงลำดับขนาด
- ๑ การนับ: จำนวน 1-10
- ๑ รูปทรงและขนาด: รูปแบบต่างๆ และการจับคู่
- ๑ การเปรียบเทียบ: ความเหมือน ความต่าง

เครื่องจักสานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลักษณะภูมิศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสาน ทำให้ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพด้านการเกษตรเป็นหลัก จึงจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือเครื่องใช้จากการจักสาน เพราะสามารถนำวัสดุ ในท้องถิ่นมาผลิตได้ด้วยตนเอง และยังเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่บ้านที่มีประโยชน์ใช้สอยได้ดี เครื่องจักสานภาคอีสานส่วนมากทำจากไม้ไผ่ ได้แก่

เครื่องจักสานพวกราชณะต่าง ๆ เช่น กระบุง ตะกร้า กระจาด เปล่ไม้ไผ่

เครื่องมือจับและดักสัตว์น้ำ เช่น ไซ ข้อง สุ่มดักปลา

เครื่องจักสานที่เกี่ยวข้องกับประเพณี เช่น เบี่ยงหมาก ก่องข้าวขวัญ

เครื่องจักสานที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไหมและการทอผ้า เช่น กระด้งเลี้ยงไหม

เครื่องจักสานที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของภาคอีสาน คือ กระตืบข้าวและก่องข้าว

แผนการจัดประสบการณ์ทางสติปัญญาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

ชื่อกิจกรรม ลายสานสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้เด็กรู้จักการฟัง และการปฏิบัติตามคำสั่งที่ครูกำหนด
2. เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับลวดลายงานสาน
3. เพื่อให้เด็กจดจำคำศัพท์ จากการอ่านจากบัตรคำเกี่ยวกับเครื่องจักสาน
4. เพื่อให้เด็กได้ฝึกพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก จากการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาในการวาดลวดลายของงานสาน และการสานลาย
5. เพื่อให้เด็กได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการวาดลวดลายงานอย่างอิสระ

สื่อและอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม

1. ปริศนาคำทาย “กระต๊อบข้าว”
2. กระต๊อบข้าวรูปทรงต่างๆ
3. บัตรภาพรูปลายสาน
4. ดอกสี
5. ใบกิจกรรมรูปกระต๊อบข้าว
6. สีเทียน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ครูใช้ปริศนาคำทาย “อะไรเอ๋ย เอาไว้ใส่ข้าว กล่องทรงยาวๆ จากราวไม้ไผ่” เฉลย กระต๊อบข้าว หรือ ก่องข้าว
2. เปิดโอกาสให้เด็กตอบคำถามจากการอธิบายเกี่ยวกับปริศนาคำทาย และนำกระต๊อบข้าวรูปแบบต่างๆ มาให้เด็กสังเกต
3. ครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับรูปแบบลายเครื่องจักสานที่เด็กๆ เคยเห็น โดยการให้วาดลวดลายลงในใบกิจกรรมรูปกระต๊อบข้าว และอาสาสมัครออกมาอธิบายลวดลายที่เคยพบเห็น
4. ครูอธิบายลวดลายเครื่องจักสานรูปแบบต่างๆ จากบัตรภาพรูปลายสาน